

STREIF

Samfunnsfag for videregående

4 Kriminalitet

Kva er kriminalitet?

- Handlingar i strid med gjeldande lov.
- Varierer frå samfunn til samfunn og over tid.

Kva er kriminalitet?

To hovudgrupper av lovbrøt:

- *Brotsverk*: lovbrøt som kan straffast med fengsel i meir enn tre månader, utgjer rundt 70 % av lovbrøta.
- *Misferd*: mindre lovbrøt som kan straffast med fengsel i opptil tre månader.

Kva er kriminalitet?

Registrert kriminalitet:

- Dei lovbrota vi kan lese om i statistikkane.
- Lovbrota som blir oppdaga og melde, anten av politiet sjølv eller av privatpersonar og føretak.

Kva er kriminalitet?

Uregistrert kriminalitet:

- Lovbrot som verken blir oppdaga eller melde.

Kva er kriminalitet?

Tradisjonell kriminalitet:

- Vinnings-, valds- og sedskapsbrotsverk.

Kva er kriminalitet?

Nye kriminalitetstruslar:

- Nye handlingar er blitt kriminaliserte i lovverket, for eksempel miljøkriminalitet, datakriminalitet, økonomisk kriminalitet og menneskehandel.

Kven sit i fengsel i Noreg?

- Ca. 65 % har hatt ein oppvekst prega av eitt eller fleire alvorlege problem.

Kven sit i fengsel i Noreg?

- Ca. 30 % har vore i kontakt med barnevernstenesta før dei fylte 16 år, og like mange har opplevd at andre i familien har sete i fengsel.

Kven sit i fengsel i Noreg?

- Ca. 40 % lever under fattigdomsgrensa.
- Ca. 33 % er bustadslause.

Kven sit i fengsel i Noreg?

- Ca. 60 % var narkotikabrukarar da dei hamna i fengsel.
- Ca. 25 % har utanlandsk statsborgarskap.

Kvifor gjer somme kriminelle handlingar?

- Økonomiske motiv og økonomiske skilnader
- Stengde grenser
- Ny teknologi
- Likesæle og anonymitet
- Rus
- Kriminalitet blir ein utveg

Korleis blir lovbrøt straffa?

- Konfliktråd
- Bøter
- Samfunnsstraff
- Fengsel
- Forvaring
- Tvungen psykiatrisk behandling

Kvifor blir lovbrøt straffa?

- For å markere at lovbrøtet er uakseptabelt.
- Som avskrekking: individualpreventiv og allmennpreventiv.
- For å verne samfunnet mot lovbrøytaren.

Kan kriminalitet forebyggjast?

- Høg tilbakefallsprosent
- Utdanning/arbeid
- Kamp mot rusmiddelbruk
- Politiressursar
- Utjamningspolitikk
- Globalt politisamarbeid